

บุรทิน ชำภิรัฐ: การพัฒนา การตรวจสอบความตรง และความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลสมการ
โครงสร้างพหุระดับประสิทธิผลความเป็นคนบดี (A DEVELOPMENT, VALIDATION, AND
INVARIANCE OF THE MULTILEVEL STRUCTURAL EQUATION MODEL OF ACADEMIC
DEANSHIP EFFECTIVENESS) อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา นววิกิตวินส์,
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม: อาจารย์ ดร. วรณี แกมเกตุ, 281 หน้า. ISBN 974-14-2417-5.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนา ตรวจสอบความตรง และทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของ
โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับประสิทธิผลความเป็นคนบดี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นคณบดีมหาวิทยาลัย
ในกำกับของรัฐ 3 แห่งจำนวน 20 คน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยคณาจารย์ 397 คน และบุคลากรสายสนับสนุน 280 คน
ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ มีช่วงพิสัย
ค่าความเที่ยงระหว่าง 0.585-0.962 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และ
การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนามด้วยโปรแกรม SPSS 13.0 for Windows การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน
ด้วยโปรแกรม LISREL 8.53 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพหุระดับและการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง
พหุระดับด้วยโปรแกรม Mplus 3.13 องค์ประกอบประสิทธิผลความเป็นคนบดีวัดจากตัวบ่งชี้ 6 ตัวได้แก่ (1) การจัดการ
ในหน่วยงาน (2) ความมีวิสัยทัศน์และการกำหนดเป้าหมาย (3) ทักษะการสื่อสาร (4) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
(5) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะวิชา และ(6) การส่งเสริมการวิจัย วิชาการ และบริการวิชาการแก่สังคม

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้ (1) ค่าเฉลี่ยประสิทธิผลความเป็นคนบดีตามการรับรู้ของคณาจารย์
อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกตัวบ่งชี้ ยกเว้นทักษะการสื่อสารที่อยู่ในระดับดี ขณะที่บุคลากรสายสนับสนุนรับรู้
ว่ามีประสิทธิผลอยู่ในระดับดีทุกตัวบ่งชี้ ยกเว้นด้านการจัดการที่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามตัวบ่งชี้
พบว่า ทั้งคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนรับรู้ว่าคนบดีมีประสิทธิผลด้านการส่งเสริมการวิจัย วิชาการ
และบริการวิชาการแก่สังคม ตลอดจนถึงด้านทักษะการสื่อสารสูงกว่าด้านอื่น ๆ เช่นเดียวกับที่รับรู้ว่ามีประสิทธิผล
ด้านการจัดการในหน่วยงานต่ำกว่าทุก ๆ ด้านเช่นกัน (2) โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับประสิทธิผลความเป็นคนบดี
มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ค่อนข้างมาก ($\chi^2 = 107.679$, $df = 80$, $\chi^2 / df = 1.346$, CFI = 0.995,
TLI = 0.993, RMSEA = 0.023, SRMR_ร = 0.096, SRMR_ว = 0.013) การวิจัยพบว่าตัวแปรระดับบุคคลที่ส่งผลต่อ
การรับรู้ประสิทธิผลความเป็นคนบดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การแลกเปลี่ยนสัมพันธภาพระหว่างคนบดี
กับผู้ร่วมงาน ผลการปฏิบัติงานของผู้ให้ข้อมูล และความเป็นรองคนบดี/ผู้ช่วยคนบดี ส่วนตัวแปรระดับคณะวิชา
ที่ส่งผลต่อการรับรู้ประสิทธิผลความเป็นคนบดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความเป็นคนบดีเพชฌัญญ์และประสิทธิผล
ของคณะวิชาเท่านั้น ทั้งนี้ชุดของตัวแปรทำนายระดับบุคคลและระดับคณะวิชาสามารถอธิบายความแปรปรวน
ในประสิทธิผลความเป็นคนบดีได้ร้อยละ 79 และ 56 ตามลำดับ (3) ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของ
โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับประสิทธิผลความเป็นคนบดีระหว่างกลุ่มคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน
แสดงให้เห็นว่าโมเดลมีความแปรเปลี่ยนด้านรูปแบบและมีลักษณะโครงสร้างแตกต่างกัน โดยการพัฒนโมเดลสมการ
โครงสร้างพหุระดับตามกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้อาจประยุกต์ได้ไม่ตื้นักกับกลุ่มบุคลากรสายสนับสนุน

4684621227: MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY

KEY WORD: ACADEMIC DEAN / STRUCTURAL EQUATION MODEL/ MULTILEVEL ANALYSIS

BURATIN KHAMPIRAT: A DEVELOPMENT, VALIDATION, AND INVARIANCE OF THE MULTILEVEL STRUCTURAL EQUATION MODEL OF ACADEMIC DEANSHIP EFFECTIVENESS. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. SUCHADA BOWARNKITTIWONG, Ph.D., CO-ADVISOR: WANNEE KAEMKATE, Ph.D., 281 pp. ISBN 974-14-2417-5.

The objectives of the present research were to develop, validate, and test the invariance of a proposed multilevel structural equation model of academic deanship effectiveness. The samples were stratified randomly, and consisted of 20 deans, 379 faculty members and 280 supporting staff in three public autonomous universities in Thailand. The instruments were measured on five-point Likert scales, with Cronbach's alphas ranging from 0.585 to 0.962. Statistical analyses were made based on descriptive statistic, Pearson's product moment correlation and MANOVA, using SPSS version 13.0 for Windows. The confirmatory factor analysis was carried out using LISREL version 8.35, whereas the multilevel confirmatory factor analysis and the multilevel structural equation model analysis were performed using Mplus version 3.13. The model of academic deanship effectiveness was described by six a priori dimensions namely, (1) management of the unit (2) vision and goal setting (3) communication skills (4) interpersonal relationships (5) quality of the unit's education and (6) research, professional and community endeavors .

The main research results showed that (1) The perceptions of faculty members towards the academic deanship effectiveness were moderate for nearly all variables, except for communication skills which was rather high. The perceptions of supporting staff were quite high for all variables, except for management of the unit which was moderate. Comparison between groups of variables showed that, the perceptions of both faculty members and supporting staff on research, professional and community endeavors, and communication skills were higher than others, whereas the perceptions on management of the unit were lower than others: (2) The proposed multilevel structural equation model of academic deanship effectiveness fit quite well with the empirical data set ($\chi^2 = 107.679$, $df = 80$, $\chi^2 / df = 1.346$, CFI = 0.995, TLI = 0.993, RMSEA = 0.023, SRMR_g = 0.096, SRMR_w = 0.013). The statistical analysis showed further that, the individual-level variables, such as the leader-member exchange, the performance of evaluators, and associate/assistance deans significantly affected the perceptions of the academic deanship effectiveness. Whereas for the institutional-level variables, only female dean and effectiveness of the unit significantly affected the academic deanship effectiveness. The predictor variables at the individual and institutional levels accounted for the variance of the academic deanship effectiveness of about 79 and 56 %, respectively: (3) The test of the invariance of the multilevel structural equation model of academic deanship effectiveness showed that the model was not invariance in form and structure, the proposed model might not be suitable for supporting staff.